

ศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์ สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ

สรุปผลการประชุมวิชาการ ศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์ ครั้งที่ ๑/๒๕๖๑
เรื่อง “แนวทางการพัฒนากองทัพไทยเพื่อรองรับนโยบาย Thailand 4.0”
วันที่ ๙ - ๑๐ เม.ย.๖๑ ณ โรงแรมทาวน์ อิน ทาวน์ กรุงเทพฯ

ประธาน	พล.ต. อภิศักดิ์ สมบัติเจริญนนท์	ผอ.ศสย.สปท.
ผู้ปาฐกถาพิเศษ	พ.อ.ดร. เศรษฐพงศ์ มะลิสวรรณ	กรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และ กิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ สำนักงาน กสทช.
วิทยากร	พ.อ. นิธิ รักษาเสรี พ.อ. เทอดไทย ทัทธานี พ.อ. พงษ์ศักดิ์ หมั่นกล้าหาญ น.อ. ยศภาค โชติภพพงศ์ ร.น. น.อ. สุรพงษ์ ศรีวินิชย์ พ.อ. จิรศักดิ์ จิวไม้แดง	รอง ผอ.กนย.สนย.สนผ.กท. ผอ.กผง.ยก.ทหาร รอง ผอ.สนผ.ยก.ทบ. หน.เครื่องฝึกจำลองยุทธ์ กจล.ศยร.ยศ.ทร. รอง ผอ.กนผ.สนผ.ยก.ทอ. ผอ.ฝ่ายบริหารโครงการ สทป.
ผู้ดำเนินรายการ	น.อ.หญิง จุฬารัตน์ เพชรวิเศษ น.ส.ธราทิพย์ กัลยาณมิตร	รอง ผอ.กศย.ศสย.สปท. ผู้ช่วยนักวิจัย กศย.ศสย.สปท.

สรุปสาระสำคัญ

ศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์ สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ (ศสย.สปท.) ได้จัดการประชุมวิชาการ ศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์ ครั้งที่ ๑/๒๕๖๑ เรื่อง “แนวทางการพัฒนากองทัพไทยเพื่อรองรับนโยบาย Thailand 4.0” โดยดำเนินการในกิจกรรมสำคัญดังนี้ (๑) การปาฐกถาพิเศษ เรื่อง “ไซเบอร์ประเทศไทย ๔.๐ เส้นทางกองทัพ ๔.๐” (๒) การเสวนาวิชาการ เรื่อง “แนวทางการพัฒนากองทัพเพื่อรองรับนโยบาย Thailand 4.0” และ (๓) การประชุมเชิงปฏิบัติการ (Workshop) เรื่อง “ปัจจัยแห่งความสำเร็จและปัจจัยที่เป็นอุปสรรคในการขับเคลื่อนสู่กองทัพ ๔.๐” สรุปได้ดังนี้

๑. การปาฐกถาพิเศษ เรื่อง “ไซเบอร์ประเทศไทย ๔.๐ เส้นทางกองทัพ ๔.๐”

๑.๑ การเปลี่ยนแปลงหรือการพัฒนาของเทคโนโลยีในปัจจุบันได้เข้าสู่จุดที่พัฒนาอย่างรวดเร็ว กล่าวคือ ในปัจจุบันเราสามารถเก็บข้อมูลในระดับเทระไบต์ (Terabyte) ได้ในโทรศัพท์มือถือที่มีราคาที่ถูกลงแต่มีขีดความสามารถในการเก็บข้อมูลมากขึ้นกว่าเดิม เทคโนโลยีที่มีขีดความสามารถอย่างยิ่งจะอยู่บนโทรศัพท์มือถือของประชาชนทุกคน รัฐหรือองค์กรต่างๆ จะไม่สามารถต้านทานพลังอำนาจของประชาชนที่มีขีดความสามารถเทียบเท่ากับรัฐหรือองค์กรต่างๆ ในอดีตได้ เช่น การบอกตำแหน่ง การทำ sensor การเก็บข้อมูลด้วยราคาถูกลงหรือฟรี การวิเคราะห์หอนาครต การส่งสัญญาณกระจายไปโดยทั่ว (Broadcast) โดยที่ไม่ต้องมีสถานีโทรทัศน์ การโทรศัพท์ด้วยเสียงฟรี ขีดความสามารถของประชาชนกำลังก้าวหน้าไปสู่จุดที่สำคัญที่อาจจะ มีผลกระทบต่อรัฐ เนื่องจากรัฐไม่สามารถที่จะควบคุมข้อมูลข่าวสาร หรือตรวจสอบข้อมูลข่าวสารจากประชาชนได้อย่างในอดีตที่ช่องทางการติดต่อสื่อสารนั้นไม่ได้เป็นช่องทางแบบเดิมที่ควบคุมได้โดยง่าย ซึ่งในมิติ

/ความมั่นคง...

ความมั่นคงนั้นมีการผสมผสานตั้งแต่ระบบเศรษฐกิจ สังคม เทคโนโลยี ซึ่งกำลังจะหล่อหลอมเป็นขึ้นเดียวกัน หรือเป็นส่วนเดียวกันจึงส่งผลให้หน่วยงานความมั่นคงอาจจะได้รับผลกระทบ เนื่องจากไม่สามารถบริหารจัดการและควบคุมการเปลี่ยนแปลงทางด้านเทคโนโลยีได้อีกต่อไป

๑.๒ ปี ค.ศ.๒๐๑๘ - ๒๐๒๐ จะมีการพัฒนาเทคโนโลยีไปสู่วิทยาการหุ่นยนต์ (robotics) ในโรงงานอุตสาหกรรมซึ่งจะทำให้ทักษะและอุตสาหกรรมการผลิตนั้นเปลี่ยนแปลงไปอย่างสิ้นเชิง โดยคนงานที่มีทักษะแบบดั้งเดิมก็จะต้องมีการเปลี่ยนอาชีพไปสู่การเกษตรมากขึ้น ในขณะที่ระบบโลจิสติกส์จะมีประสิทธิภาพและลดค่าใช้จ่ายลง

๑.๓ การเปลี่ยนแปลงดังกล่าวทำให้ประชาชน องค์กรต่างๆ เข้าสู่ระบบไซเบอร์เพิ่มมากขึ้น ในอนาคต (ค.ศ. ๒๐๓๕ - ๒๐๔๐) ระบบไซเบอร์ ระบบดิจิทัล และระบบกายภาพจะหลอมรวมเป็นระบบเดียวกัน ดังนั้นหน่วยงานทางด้านความมั่นคงต้องทำงานบนโลกไซเบอร์เพิ่มมากขึ้น โดยต้องพัฒนาขีดความสามารถ/ทักษะการทำงานในรูปแบบใหม่ และ พ.ร.บ.ความมั่นคงด้านไซเบอร์และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต้องพร้อมในการปฏิบัติงาน

๒. การเสวนาวิชาการ เรื่อง “แนวทางการพัฒนากองทัพเพื่อรองรับนโยบาย Thailand 4.0”

๒.๑ กระทรวงกลาโหมในฐานะที่เป็นหน่วยงานในการกำหนดนโยบายได้มีการกำหนดนโยบายและยุทธศาสตร์ให้สอดคล้องกับ (ร่าง) ยุทธศาสตร์ชาติระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ.๒๕๖๐ - ๒๕๗๙) และการปฏิบัติงานในกองทัพ โดยปัจจุบันกองทัพได้ดำเนินการปฏิบัติตาม (ร่าง) ยุทธศาสตร์การป้องกันประเทศระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ.๒๕๖๐ - ๒๕๗๙) ที่มีความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ โดยในระยะที่ ๑ (พ.ศ.๒๕๖๐ - ๒๕๖๔) จะมีการปรับปรุงในทุกด้านเพื่อให้เกิดพื้นฐานที่มั่นคง โดยที่ผ่านมากองทัพมีบทบาทสำคัญในการขับเคลื่อนการแก้ไขปัญหาที่สำคัญเร่งด่วน เช่น ปัญหาการประมง (IUU) ปัญหาแรงงาน การจัดระเบียบสังคม การพัฒนาประเทศ การช่วยเหลือประชาชน ระยะที่ ๒ (พ.ศ.๒๕๖๕ - ๒๕๖๙) จะเป็นการพัฒนากองทัพให้มีขนาดกะทัดรัด มีขนาดเหมาะสมต่อการขับเคลื่อนการปฏิบัติงานตามภารกิจ ระยะที่ ๓ (พ.ศ.๒๕๗๐ - ๒๕๗๔) จะเป็นการนำเทคโนโลยีทางทหารระดับสูงมาใช้ และเป็นยุคที่กองทัพมีเสถียรภาพ มีการเสริมสร้างขีดความสามารถด้วยเทคโนโลยีขั้นสูง เพื่อนำไปใช้ในภารกิจต่างๆ และระยะที่ ๔ (พ.ศ.๒๕๗๕ - ๒๕๗๙) จะเป็นการดำรงขีดความสามารถและเสถียรภาพของกองทัพให้คงอยู่อย่างต่อเนื่อง ในอนาคตอันใกล้เมื่อยุทธศาสตร์ชาติประกาศใช้อย่างเป็นทางการแล้ว ทุกกระทรวงก็ต้องมีการประเมิน วิเคราะห์ และปรับเปลี่ยนยุทธศาสตร์หรือแผนที่มีอยู่ให้เหมาะสมตามห้วงเวลา

๒.๒ กองทัพ ๔.๐ จะมีหน้าตาอย่างไรอาจจะยังให้คำตอบที่ชัดเจนไม่ได้ แต่หากมองในระยะเวลาย้อนกลับก็ต้องการพัฒนาอย่างแรกคือกองทัพต้องพร้อมรับกับทุกสถานการณ์ไม่ว่าจะเป็นภารกิจหลัก หรือการสนับสนุนการขับเคลื่อนประเทศ และการช่วยเหลือประชาชน โดยต้องนำเทคโนโลยีและองค์ความรู้เข้ามาใช้เพื่อเพิ่มศักยภาพและลดการใช้ทรัพยากรที่สิ้นเปลือง และเน้นการพัฒนากำลังพลให้พร้อมในการเรียนรู้ตลอดเวลา

๒.๓ Trend 4.0 ไม่ได้เกิดขึ้นแค่ในประเทศไทยเท่านั้น แต่เป็น Trend ของโลก ซึ่งเป็นการพัฒนาอย่างก้าวกระโดดของเทคโนโลยี หากพูดถึงกองทัพ ๔.๐ นับว่าเป็นเรื่องใหม่ที่กองทัพจะต้องมีการเปลี่ยนแปลงครั้งใหญ่ ไม่ว่าจะเป็นเรื่อง Artificial Intelligence, Robot, Drone, Internet of Things, Big Data, Sensorization of Things, โครงสร้างกำลังที่ใช้ในการป้องกันประเทศ, ความเร็วจะเป็นปัจจัยแห่งความสำเร็จในการต่อสู้ และการพัฒนากำลังพล เป็นต้น

๒.๔ รัฐบาลปัจจุบันได้ให้ความสำคัญและให้การสนับสนุนแต่ละหน่วยงานต่าง ๆ ในการก้าวเข้าสู่ยุค ๔.๐ จึงนับว่าเป็นโอกาสดีที่กองทัพจะพัฒนาในด้านต่าง ๆ ให้เป็นรูปธรรม โดยควรกำหนดนโยบายหรือแผนงานให้ชัดเจน

๒.๕ การติดตามและควบคุมเนื้อหาที่ส่งผ่านช่องทางอินเทอร์เน็ต เช่น ข่าวปลอม (Fake News) ที่ผู้ไม่หวังดีทำขึ้นมาโจมตีรัฐบาลเพื่อทำลายความน่าเชื่อถือ ทำให้เกิดความแตกแยก หรือเพื่อผลประโยชน์ส่วนตัว เป็นเรื่องที่ควรให้ความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง เนื่องจากปัจจุบันประชาชนสามารถสร้างข่าวหรือรับข้อมูลข่าวสารได้อย่างเสรี หากไม่มีการติดตามหรือควบคุมก็อาจเกิดปัญหาความมั่นคงตามมา

๓. การประชุมเชิงปฏิบัติการ (Workshop) เรื่อง “ปัจจัยแห่งความสำเร็จและปัจจัยที่เป็นอุปสรรคในการขับเคลื่อนสู่กองทัพ ๔.๐”

๓.๑ ปัจจัยแห่งความสำเร็จ ได้แก่

- ๓.๑.๑ กท. และเหล่าทัพมียุทธศาสตร์รองรับที่ชัดเจน
- ๓.๑.๒ องค์กรต้องพร้อมรับความเปลี่ยนแปลงและตอบสนองกับภัยคุกคามรูปแบบใหม่
- ๓.๑.๓ มีกฎหมายรองรับเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน
- ๓.๑.๔ สร้างองค์ความรู้ในการพัฒนาเทคโนโลยีในด้านต่างๆ เช่น Drone, Big Data, Internet of Things, Artificial Intelligence เป็นต้น
- ๓.๑.๕ สร้างระบบการบริหารงบประมาณที่ดีขึ้น
- ๓.๑.๖ ต้องมีการสร้างระบบประเมินความเสี่ยงเพื่อรองรับกับภัยคุกคามรูปแบบใหม่
- ๓.๑.๗ บุคลากรของกองทัพต้องมีทัศนคติที่ยอมรับการเปลี่ยนแปลง และพร้อมเรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ
- ๓.๑.๘ มีช่องทางในการประสานงานให้ทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีความเชื่อมโยงกัน สร้างช่องทางเฉพาะที่สั้นและรวดเร็ว โครงสร้างหน่วยงานต้องมีความยืดหยุ่น สั้น กะทัดรัด สามารถเปลี่ยนแปลงได้รวดเร็ว และเหมาะสม
- ๓.๑.๙ ต้องสร้างสภาพแวดล้อม หรือแรงจูงใจให้แก่กำลังพล สร้างทัศนคติใหม่ ๆ สร้างสังคมการเรียนรู้
- ๓.๑.๑๐ พัฒนางองค์ความรู้แบบบูรณาการทั้งในและต่างประเทศ โดยอาศัยความร่วมมือด้านความคิดในการพัฒนาขีดความสามารถส่วนบุคคลและเฉพาะทางกับหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้อง
- ๓.๑.๑๑ ต้องมีความยืดหยุ่น เนื่องจากเทคโนโลยีมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว
- ๓.๑.๑๒ เสริมสร้างและพัฒนาทักษะส่วนบุคคล นำเอาขีดความสามารถต่าง ๆ มาพัฒนาให้สอดคล้องกับด้านต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยการใช้เทคโนโลยีเฉพาะด้านเข้าไปพัฒนาแต่ละส่วน
- ๓.๑.๑๓ จัดชุดเฉพาะกิจที่มีความเชี่ยวชาญในแต่ละด้านเพื่อรับมือกับภัยคุกคามต่าง ๆ
- ๓.๑.๑๔ สร้างความร่วมมือด้านความมั่นคงกับมิตรประเทศในการถ่ายทอดและต่อยอดทางเทคโนโลยี
- ๓.๑.๑๕ เปิดโอกาสให้ภาควิชาการมีส่วนร่วมในการวิจัย นวัตกรรม การพัฒนาเครื่องมือ และเทคนิคต่าง ๆ
- ๓.๑.๑๖ การคาดการณ์หรือการวิเคราะห์สภาวะแวดล้อมทางความมั่นคงและเทคโนโลยีต้องมีความชัดเจนและแม่นยำมากยิ่งขึ้น
- ๓.๑.๑๗ ภาครัฐให้การส่งเสริมและต่อยอดจากงานวิจัยอย่างต่อเนื่อง
- ๓.๑.๑๘ ระเบียบกฎหมาย กฎหมายต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ต้องเอื้อประโยชน์ต่อการส่งเสริมอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ

๓.๒ ปัจจัยที่เป็นอุปสรรค ได้แก่

- ๓.๒.๑ การกำหนดเป้าหมายหรือยุทธศาสตร์ของกองทัพที่ไม่ชัดเจน
- ๓.๒.๒ ระบบการรักษาความปลอดภัย ระบบการบริหารงาน ระบบการจัดสรรงบประมาณยังเป็นอุปสรรคในการพัฒนา
- ๓.๒.๓ สายการบังคับบัญชายาวไม่เอื้ออำนวยให้เกิดความยืดหยุ่นในเรื่องความรวดเร็ว

๓.๒.๔ ทักษะและการตระหนักถึงภัยอย่างรอบด้านของกองทัพยังไม่ครอบคลุมมากนัก และมีประสิทธิภาพไม่ทัดเทียมหน่วยงานภายนอก

๓.๒.๕ บุคลากรที่รองรับการเป็นกองทัพ ๔.๐ ยังมีอยู่น้อย กำลังพลที่มีส่วนใหญ่มิมีความคิดและทำงานภายใต้วัฒนธรรมองค์กรแบบเดิม ๆ ที่ไม่ยอมรับการเปลี่ยนแปลง และขาดแรงจูงใจ

๓.๒.๖ รูปแบบวัฒนธรรมองค์กรที่ไม่ยอมรับความเปลี่ยนแปลงมากนัก มีการปรับตัวให้เข้ากับนวัตกรรมค่อนข้างน้อย มีการบริหารบุคลากรแบบเฉพาะ

กศย.ศศย.สปท.

เม.ย.๖๑

